

Mauri Peltokangas ps

Kirjallinen kysymys virkavastuulla olevien yleisten edunvalvojien kyseenalaisesta toiminnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Ylen 3.2.2020 tullessa MOT-ohjelmassa käsiteltiin edunvalvonnan epäkohtia ja kyseenalaista vallankäyttöä. MOT oli käynyt läpi runsaat sata edunvalvontaan liittyvää eduskunnan oikeusasiamiehelle tullutta kantelupäätöstä, joista kävi ilmi, että laki ei kaikilta osin kestä päivänvaloa ja antaa mahdollisuuden kyseenalaiseen vallankäyttöön yli asiakkaan oman tahdon.

Suomessa on lisääntyvässä määrin sellaisia kansalaisia, jotka eivät itse kykene asioitaan hoitamaan. Ylen uutisen mukaan vuonna 2018 sellaisia henkilöitä oli 75 000. Edunvalvonnan tarve lisääntyy, kun väestö vanhenee, eikä yleinen edunvalvonta pysy tässä kehityksessä mukana, jos yhdellä edunvalvojalla on jo nyt parhaimmillaan 300 asiakasta. Pahimmassa tapauksessa edunvalvoja ei edes tapaa asiakastaan koskaan, jolloin lain ja asetusten määräämä asiakkaan kuuntelu ja tahtotilan huomioon ottaminen ei voi olla edunvalvojalla tiedossa ja määräävänä tekijänä päätöksiä tehtäessä, ja tämä mahdollistaa myös väärinkäytökset, kuten MOT-ohjelmassa tuli ilmi.

Ilmi tulleiden seikkojen perusteella on selvää, että nykylainsäädäntö ja valvonta eivät vastaa tämän päivän vaatimuksia edunvalvonnassa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että yleinen edunvalvonta saadaan sille tasolle, että se vastaa asiakkaan tarpeita ja tahtoa sekä

miten hallitus aikoo vastaisuudessa pitää huolen siitä, ettei valtaa edunvalvonnassa päästä käyttämään väärin ja asiakasta vahingoittaen?

Helsingissä 4.2.2020

Mauri Peltokangas ps